

HAK HABERCİLİĞİ

Meltem ÖZUĞURLU*

Özet

“Hak haberciliği”, hak ihlallerinin medya tarafından izlenmesi, haber yapılması, böylelikle korunup iyileştirilmelerine, demokratikleşmeye katkıda bulunulması amacıyla yönelik bir habercilik türüdür. Türkiye’de hak haberciliği, medya üzerine çalışmalar yapan araştırmacılar için oldukça yeni bir çalışma alanı. Haklara dayalı habercilik örnekleri, özellikle Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne (AB) üyelik sürecinde daha fazla ön plana çıkmaya başlamış ve böylelikle yazılı ve görsel medyada haklara yönelik haberlere daha fazla yer verilmeye başlanmıştır. Genel olarak insan hakları ve özelde kadın, çocuk ve azınlık haklarına yönelik yeni düzenlemeler yapılması gerekliliği, AB’ye üyelik sürecinde Türkiye’den beklenen düzenlemelerin başında yer almaktadır. Hak mücadelelerinin haber yapılması, insanların en doğal hakları konusunda verdikleri mücadelelerin kamuoyuna duyurulması ve hak ihlallerinin önüne geçilme amacıyla ve isteğine yönelik bir eylemdir.

Anahtar Kelimeler: Hak haberciliği, Çocuk hakları, İnsan hakları, Gazetecilik etiği.

Abstract

The right journalism, usually contributes to the press to watch the right violations and make news about them and protect them; so it also contributes to the democratization. The right journalism is quite new studying area in Turkey for researchers who study in right journalism about press. Examples of the right journalism, specially became more considerable in the process of full membership of Turkey to the European Union (EU) and so this kind of news began to take place more than before in both written and verbal press. In this process, EU demanded from Turkey some new arrangements in woman and child and minority rights beside general human rights arrangements. Right journalism, specially aims to make news about right struggles and make them know and so prevent right violations.

Key Words: *Right journalism, child rights, human rights, ethical journalism,*

* Yrd.Doç.Dr., İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi.

Giriş

Bu çalışmanın amacı, hak ihlali yapmadan haber yapmanın önemine dikkat çekmektir. Medya, toplulukları yönlendirme ve etkileyebilme gücünü elinde bulundurduğu için, medya yoluyla bazı değerlerin ön plana çıkarılması veya insanları rencide edebilecek türde haber yapılmasını engelleme gibi görevler üstlenmelidir. Hak mücadelelerinin haber yapılması, insanların en doğal hakları konusunda verdikleri mücadelelerin kamuoyuna duyurulması ve hak ihlallerinin önüne geçilme amacına yönelik bir eylemdir. Bu çalışmada bu noktaya dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

“Hak haberciliği” denildiğinde, genel olarak hak ihlallerinin medya tarafından izlenmesi, haber yapılması, böylelikle korunup iyileştirilmelerine, demokratikleşmeye katkıda bulunulması amacına yönelik bir habercilik türüdür. Bu haliyle de hak haberciliği, ya editoryal siyaset anlamında bu konuda kaygı duyulmadığı ya da “riskli” bir alan olarak görüldüğü için, genelde yaygın medyanın tercih etmediği bir şeydir. Diğer yandan hak haberciliği denilince daha ötesini; haber konusu ne olursa olsun, yapılan haberleştirmenin bizzat kendisinin hak ihlalinde bulunmamasını da anlamak gerekmektedir.

Gazetecinin ya da habercinin yola çıkarken uğramak zorunda olduğu ilk durak hak haberciliği olmalıdır. Yani hak ihlallerini görmezden gelmeyen, “ötekileri” haber yapmak için mutlaka bir hak ihlalinin konusu/faili olmalarını beklemeyen, herhangi bir haberi yaparken hak ihlaline yol açmayan bir habercilik. (Alankuş, 2007: 21)

Medyada yaşanan tekelleşme, doğru düşünceye, düşüncelerin serbest pazarında ulaşabileceğini savunan liberal görüşü sorunlu hale getirmiştir. Çünkü düşünceler serbest bir pazarda dolaşma imkanını çoktan yitirmiş ve haber ve bilgi tekelleri oluşmaya başlamıştır. Zamanla medyada yaşanan bu tekelleşme, düşüncelerin pazarda serbestçe dolaşımı ilkesini geçersiz kılmış ve haber ve bilgi tekelleri oluşmasına neden olmuştur. (Kaleağası, Akça, 2008) (Çevrimiçi) <http://www.siyasaliletisim.org/index.php/dr-bahadr-kaleaas/yrd-doc-dr-emel-akca/455-habercilikte-yeni-araylar-ve-hak-habercillii.html>.

Haberciliğin temel vurgusu özgürlüklerden, habercilerin sorumluluğuna kaymıştır. Habercilikte standart değerler belirlenmesi, haber değeri kriterlerinden haber yazımına, haberin sunumuna kadar her alanda belirli kriterler saptanmış olması, haberciliği kamuya ya da topluma karşı sorumlu kılmanın yoludur. Profesyonel sorumluluk modeli, elde edilen bilgileri doğrulamada, farklı kaynaklara yer vermede ve muhalif yorumlamaları aktarmada belli kuralların benimsenmesini önerir. Medyada

etik üzerine yapılan çalışmaların büyük bölümü de haberciliği belli standartlara bağlama çabasının ürünleridir. (Kaleğası, Akça, a.g.m.2008)

Türkiye ve Hak Haberciliği

Türkiye'de hak haberciliği, medya üzerine çalışmalar yapan araştırmacılar için oldukça yeni bir çalışma alanı ve maalesef bu alanda adı sayılabilecek çok az kaynak var. Hak haberciliği ile ilgili olarak belirtilmesi gereken en önemli unsur, hak ihlali yapmadan haber yapmanın önemine dikkat çekmektir. Medya, toplulukları yönlendirme ve etkileyebilme gücünü elinde bulundurduğu için, medya yoluyla bazı değerlerin ön plana çıkarılması veya insanları rencide edebilecek türde haber yapılmasını engelleme gibi görevler üstlenmelidir. (Daha detaylı bilgi için bkz. <http://www.iijc.info/rp/tzf.htm>, 2005)

Habercilik, yalnızca olay yerinde olup biteni olduğu gibi yansıtmının ötesinde bir sorumluluk gerektirmekte, insan hak ve özgürlüklerine duyarlı bir bakış açısına sahip olmayı da gerektirmektedir. Hak haberciliği, medyanın tarafsız olamayacağı düşüncesini daha da ileriye taşıyarak, idealize edilen biçimiyle bir tarafsızlık söz konusu olsa bile, böyle bir tarafsızlığı hedeflememektedir. Medya, tarafsızlık bir yana, medyada sesini duyuramayanların, görünür olamayanların sesini duyurmak yönünde taraflı olmalıdır. Başka bir ifadeyle medyada pozitif ayrımcılık yapılmalıdır. (Kaleğası, Akça, a.g.m.)

Gazetecilik, toplumsal duyarlılık taşıyan insanların yapabileceği bir meslektir. Başkalarının acılarını, sıkıntılarını, dertlerini kendisine dert etmeyen, bunlara çözüm bulmaya çalışmayan kişiler gazetecilik yapamaz... Dolayısıyla gazeteci, varoluşu nedeniyle öncelikle ezilenin, gözden irak tutulananın, dışlananın yanında olmalıdır. (Arsan, 2003:133-134) Bu bağlamda değerlendirildiğinde hak mücadelelerine yönelik haber yapma, hak ihlallerini doğru ve tarafsız bir şekilde kamuoyuyla paylaşma, gazetecilik mesleğinin sorumluluklarından biridir. Gazetecilerin en önemli görevlerinden biri de gerçeğe karşı sorumluluk duymasındır. Gerçeğe karşı vicdani sorumluluğumuzu yerine getirmedığımız andan itibaren gazeteci değiliz, propagandacıyız, patronun yahut editörün ya da okurun 'damı'yız. (Duran, 2003:116) Gazeteciler, 'gerçeğe' karşı sorumlu olmak zorundadırlar.

"Yurttaş" ya da "kamu gazeteciliği" kavramlarıyla da ifade edilen yeni gazetecilik anlayışı, medya eleştirilerinin hayli arttığı son yıllarda, egemen medyadaki mevcut gazetecilik pratiğini sorgulayarak, yeni bir anlayışla demokrasiye farklı açılımlar getirme amacını taşımaktadır. ...Bu yeni habercilik anlayışı, okuyucu / dinleyici / izleyicileri sorunlar ve güncel olaylar konusunda eğitime, onları, kendileriyle ilgili kararların alınması süreçleri konusunda bilgilendirme ve bu süreçlere yurttaşlar olarak

katılmalarını sağlayacak şekilde bilinçlendirme hedeflerini taşır. (Cangöz, 2003:102-103) Kamu gazeteciliğinin amacı, “kamu adına yasama, yargı ve yürütmeyi takip ederek, gerektiğinde bu kurumları uyarmak, dışarıdan ‘tarafsız’ bir güç olarak değişime/dönüşüme zorlamak”tır. (Cangöz, 2003:105)

Hak haberciliği yapan gazeteciler de bir tür kamu gazeteciliği yapmaktadırlar. Toplumun yararına, toplumun çıkarını kollayan bir haber türüdür hak haberciliği. Hak ihlallerine yönelik toplumu bilgilendirmeyi amaçlarken diğer yandan, insanları, kendi sorunları hakkında bilgilendirmeyi amaçlayan, çözüm yolları konusunda yol gösterici olan, okuyucuları kendi yaşamları üzerinde söz sahibi olan birer birey haline gelmeleri için bilgilendiren, bilinçlendiren ve haklarını arama yollarını gösteren bir kamu gazeteciliğidir söz konusu olan. Bu açıdan bakıldığında da, hak haberciliği, medya alanında çalışmalar yapan çevreler için yeni bir alan olmakla beraber, güç çevrelerinin etki alanında kalınarak yapılan haberciliğe muhalif bir bakış açısı geliştirmiştir. Yine bu bağlamda değerlendirildiğinde hak haberciliğinin; hak ihlallerinin giderilmesine yönelik olarak yapılan haberciliğin, kamuoyunu bilgilendiren kamu gazeteciliğinin, sadece yaygın medyada değil, yerel medyada da yaygınlaştırılması ve bu anlamda da genel olarak medyada bir bilincin oluşturulması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Farklı toplum kesimlerinin kendilerini ifade edebilecek kanallar bulabilecekleri, merkezin değerlerinin dışındaki değerlerin korunup geliştirilebileceği bir medya ortamının oluşturulabilmesi için çalışmalar yapılması, medya ortamının demokratikleşmesine katkıda bulunacaktır. Bu tür bir medya ortamının en önemli aktörlerinden bir tanesinin, yerel medya olacağı açıktır. Güçlenmiş bir yerel medya, sadece kendisini yaygın medyada ifade edebilme olanağı tanınmayanların sesi olmakla kalmayacak, mevcut, merkezi/ulusal/yaygın medya tarafından tanımlanmış gazetecilik kodlarının dönüşmesinde de önemli bir işlev üstlenecektir. (Gürkan, 2003:165)

Bir ülkenin gelişmişliğiyle hak haberciliğine verilen önem arasında doğru orantı kurmak son derece yanlıştır. Gelişmiş ülkelerde hak haberciliği olarak tanımlanabilecek türden haberlere daha fazla yer verildiği yönünde bir çıkarımın yapılmaması gerektiği, konu ile ilgili olarak yapılan araştırmalarda ortaya çıkmıştır. Tam da bu noktada üzerinde önemle durarak belirtmekte yarar vardır; az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde hak ihlallerine daha çok rastlandığı için, gelişmekte olan ülkelerin medyasında hak ihlallerine yönelik haberlerin çokluğu dikkat çekmektedir.

Haklara dayalı habercilik örnekleri, özellikle Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne (AB) üyelik sürecinde daha fazla ön plana çıkmaya başlamış ve böylelikle yazılı ve görsel medyada haklara yönelik haberlere daha fazla yer vermeye başlanmıştır. Genel

olarak insan hakları ve özelde kadın, çocuk ve azınlık haklarına yönelik yeni düzenlemeler yapılması gerekliliği, AB'ye uyum sürecinde Türkiye'den yapılması istenen düzenlemelerin başında yer almaktadır. Kopenhag Kriterleri'nden biri olan insan hakları ihlallerinin önlenmesi yolunda çalışmalar yapılması gerektiği yönünde kararlar alınması, Türkiye'nin bu konuda adım atmasını zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda gelişmelere bakıldığında haklar konusu, medyada özellikle son birkaç yılda daha fazla incelenir ve haber yapılır hale gelmiş ve böylelikle "hak haberciliği" yeni bir çalışma ve haber alanı haline gelmiştir. Türkiye'nin AB'ye üyelik süreci, aynı zamanda AB değerlerinin, Kopenhag Kriterleri'nin ve "insan hakları" konularının ön plana çıktığı süreci işaret etmektedir.

Medyanın "hak haberleri"ne yaklaşımına bir ayna tutmak, karşı karşıya olduğumuz sorunu çözmek bakımından yeterli değildir. "Haklar" aslında dışarıdan bakıldığında mazlumları ilgilendiren bir konu olarak değerlendirilebilse de ve her ne kadar yazılı basın 'sağcı', 'solcu', 'merkezi' ya da 'İslamcı' olarak kategorize edilmiş olsa da, gazeteler kendileri gibi düşünmeyen ya da farklı düşünen insanların haklarına karşı koruyucu ve savunmacı bir üslup geliştirmelilerdir. Haklar söz konusu olduğunda "mesafeli duruş", kabul edilemez bir politikadır.

Avrupa ve ABD'de yayımlanan "çok satışlı" günlük gazetelerin internet sitelerinde bir haftada yer alan "insan hakları" haberlerinin dökümü şöyle:

Fransa'da yayımlanan Le Figaro gazetesi haklar konusuna 15 haber ayırırken, Le Monde 28 haber ayırmış. İngiltere'de yayımlanan The Guardian 41 haberini "insan hakları" alanından seçerken, The Daily Telegraph 20 haberini bu alandan seçmiş; Almanya'da yayımlanan Frankfurter Allgemeine Zeitung 159 haberini insan hakları alanından almış; Neues Deutschland ise 28 haberini... ABD'de yayımlanan The New York Times 49 haberini insan hakları konusuna ayırmış. Yukarıda adı geçen gazetelerin bir kısmı "muhafazakâr", bir kısmı "liberal" ya da bir kısmı "solcu" olarak nitelendirilebilir fakat bu ayırım hak haberlerine ilgi göstermek bakımından temel bir ölçüt oluşturmamaktadır.

Türkiye'de yayınlanan ve az satış yapan Ülkede Özgür Gündem, Evrensel, Birgün, Radikal ve Cumhuriyet gazetelerinin, -haklar konusunu gündeme getirmek ve savunmak açısından- kamusal işlevlerini, çok satışlı gazetelere göre daha iyi gerçekleştirdiklerini söylemek mümkündür. Ancak çok satışlı gazetelerin kamuoyu oluşturmada, halkın bilgi edinmesinde daha belirleyici bir yer kapladıklarına bakarak, asıl üzerinde düşünülmesi gereken, bu işlevi yaygın medyanın gerçekleştirmesini sağlamak için neler yapılabileceği olmalıdır.

Öte yandan hak haberleri alanında yapılan izlemeler, haberlerin niteliği ya da etkisi bakımından bir gösterge sunmamaktadır. Sayısal sonuçlar, sunulan haberlerin okura gerçekten ulaşacak bir dil, kurgu ve söylemle oluşturulup oluşturulmadıkları konusunda da bir şey söylememektedir. 1960'lı yıllardan bu yana gündemden düşmeyen "haklar" konusunun, yaygın medyada çok fazla ilgi çekmediği anlaşılmakta, haklar konusunda, hak ihlallerine maruz kalanlar açısından durumun değerlendirilmesinin pek alışlagelen bir yöntem olmadığı görülmektedir. Kısacası medyanın hak haberlerine yönelik ilgisizliği sürmekte ve Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinde olması da, bu olumsuzluğu gidermeye ne yazık ki yetmemektedir.

Hak haberciliği alanında yapılan izlemeden elde edilen ilgi çekici sonuçlardan biri de "Kopenhag Kriterleri"ne uyum başta olmak üzere Türkiye'nin AB üyeliğini benimseyen çok satışlı günlük gazetelerin, "hak haberleri"ne, Türkiye'nin üyeliğine ya da genel olarak AB'ye nispeten eleştirel yaklaşanlardan çok daha az yer vermesi. AB üyeliği konusunu eleştirenler "hak haberciliği" konusuna sayfa ve haber sayılarına oranla daha fazla önem verirken, AB üyeliğini destekleyen kesim, sıranın sonlarında yer almaktadır.

Genel "hak haberciliği"ne göreli olarak daha çok yer veren gazetelerin az satışlı gazeteler olduğu görülmektedir. Toplam tirajın yüzde 80'ine egemen olan kesim, hak haberlerine daha az yer veren kesim olarak dikkat çekmektedir. (Kürkçü, 2004:1)

Çocuk Hakları Haberciliği

Hak haberciliği dendiğinde çocuk haklarının ne durumda olduğuna bakmak da bir zorunluluktur. Çünkü çocuk haklarının, diğer haklarla ilgili olarak yapılan haberlerle kıyaslandığında, (örneğin genelde insan hakları, özelde kadın hakları, ifade özgürlüğü, azınlık hakları, vs.) son derece alt sıralara düştüğü görülmektedir. Genel bir değerlendirme yapmak gerektiğinde, gazetelerin çocuk haklarına yer ve önem vermemek konusunda aralarında pek fark olmadıklarını söylemek mümkündür. Çocuk haklarına ilişkin haberlerin oranı yüzde 1'e bile ulaşmamaktadır.

Çocuk hakları ile ilgili olarak uluslararası temel standartlar olarak Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi Ek Protokoller, Çocuk Haklarının Uygulanmasına Dair Avrupa Sözleşmesi sayılabilir. Türkiye, 27 Ocak 1995'te BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi yürürlüğe sokmuştur. Bu sözleşme, ABD ve Somali tarafından imzalanmamış olsa da, dünyada en çok ülkenin imzaladığı sözleşmedir. Adı geçen sözleşme, sadece toplumun geleceği veya ailenin

bir ferdi olduğu için değil, çocuğu toplumda temel hakları olan bir birey olarak gördüğü için önemlidir.

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde medyaya dair maddeler olan 13, 14,15 ve 17. maddeler şunları içermektedir:

-“Çocuk, düşüncesini özgürce açıklama hakkına sahiptir; bu hak ülke sınırlarına bağlı olmaksızın; yazılı, sözlü, basılı, sanatsal biçimde veya çocuğun seçeceği başka bir araçla her türlü haber ve düşüncelerin araştırılması, elde edilmesi ve verilmesi özgürlüğünü içerir.” (Madde-13),

-“Taraflar devletler, çocuğun düşünce, vicdan ve din özgürlükleri hakkına saygı gösterirler (...)” (Madde-14),

-“Taraflar devletler, çocuğun dernek kurma ve barış içinde toplanma özgürlüklerine ilişkin haklarını kabul ederler.” (Madde-15),

-“Taraflar devletler, kitle iletişim araçlarının önemini kabul ederek çocuğun; özellikle toplumsal, ruhsal ve ahlaki esenliği ile bedensel ve zihinsel sağlığını geliştirmeye yönelik çeşitli ulusal ve uluslararası kaynaklardan bilgi ve belge edinmesini sağlarlar (...)” (Madde-17).

Çocuklar hem ailede hem de toplumda karar süreçlerine katılmalı ve çeşitli etkinliklerde yer almalıdırlar. Genel olarak çocuklar medyada; bayramlarda, çocuk günlerinde, eğitim döneminin başlangıcında haber olurlar. Çocuk hakları ile ilgili olarak yapılan haberlerde, çocuk haklarının neler olduğu, çocuğa dair kavramların neleri içerdiği iyi bilinmelidir. Çocuk hakları ihlallerinin konu edildiği bir haberin bilinçsizce yazılması, söz konusu haberin bizzat kendisinin ikinci bir hak ihlaline neden olabileceği gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Galatasaray Üniversitesi'nden Ragıp Duran, “Çocuğu ötekileştirmek çok tehlikelidir. Çocuğa bakışımızı, kendi çocuğumuzla muhatap oluyormuşuz gibi düzenlemeliyiz” diyerek, genelde 0-18 yaşla sınırlandırılan çocuğa dair kavramların iyi bilinmesinin, haberleri de etkilediğine dikkat çekmektedir. (Duran, 2005:1)

Çocukla mülakat yapılırken şu noktalara dikkat edilmelidir: “Görüşme için izin alınması, çocuğun rahat edeceği yerin seçilmesi, kolay anlaşılır sorular yöneltilmesi, suçlayıcı tavırlardan veya yönlendirici sorulardan kaçınılması, fazla duygusal yaklaşılmaması ve mutlaka mülakatla elde edilen bilgileri doğrulama yoluna başvurulması.” (Önderoğlu, 2005:1)

Çocuğa ilişkin en yaygın hak ihlali, haberde çocukların kimliklerinin açıklanmasıdır. Basın Kanunu'nun 21. maddesi “mağdur da olsa, fail de olsa, çocuğun kimliğinin anlaşılabilirliği şekilde yayın yapılamaz” demektedir. Korkut'un

da belirttiği gibi: “Çocukları, çocuklarla ilgili olayları, konuları, ötekileştirmemek gerek.” (Korkut, 2005:1)

SONUÇ

Başkalarının acılarını, sıkıntılarını, dertlerini kendisine dert etmeyen, bunlara çözüm bulmaya çalışmayan kişiler gazetecilik yapamaz. ...Dolayısıyla gazeteci, varoluşu nedeniyle öncelikle ezilenin, gözden irak tutulananın, dışlananın yanında olmalıdır. (Arsan, 2003:133-134) Böyle olması gerektiği halde, genel olarak değerlendirildiğinde, hem yerel hem de ulusal medyanın, güç odaklarıyla sorun yaratmayacak bir habercilik anlayışına sahip oldukları söylenebilir. Haberci çoğu kez insiyatif kullanamamakta, bu durumda, ortaya “bastırılmış, köşeye sıkıştırılmış, mecbur bırakılmış” bir psikolojinin ürünü olan haber çıkmaktadır. Habere konu olanların cinsiyetleri, cinsel tercihleri ya da hangi sınıfa ait oldukları, haberin gidişatını belirleyebilmekte ve dolayısıyla haberin dili değişebilmektedir.

Habere konu olan olayın ya da olayların sürekliliğinin sağlanmasına önem verilmemekte, olayın akışı içinden sadece bir kesiti öne çıkardığı için haber, zaman zaman çarpıtılabilmektedir. Haklarla ilgili bir bilince ve bilgi birikimine sahip olmak, haberin dilini doğrudan etkilemektedir. Yaşam hakkı, ifade özgürlüğü gibi haklarla ilgili haber yapılırken, habercinin kullanması gereken dil ve yöntem son derece önemlidir. Çünkü bu, tam da habercinin ve/veya mensubu olduğu gazetenin nerede durduğıyla ilişkilidir.

Hak haberciliği alanında karşı karşıya kalınan sorunları şöyle özetlemek mümkündür; haberi yapanların genel olarak insan hakları mevzuatı konusunda ve hak haberciliği konusunda altyapılarının yetersiz olması, haber üretim süreçlerinin kısa olması, haberin oluşturulmasında hızın önem kazanması ve böylelikle hak haberlerine daha az yer ve önem verilmesi ve özellikle son yıllarda haberlerin içeriğinin eğlenceli hale getirilme eğilimi hak haberlerinin arka plana atılmasında etken olmuştur.

Yukarıda bahsedildiği üzere, medyada kendine yer edinmeye çalışan bu yeni habercilik anlayışı, okuyucu ya da izleyicileri sorunlar karşısında eğitime, bilgilendirme ve bilinçlendirme hedeflerini taşımaktadır. Gazetecilerin en önemli sorumluluklarından biri de, hak ihlallerine maruz kalan insanlar söz konusu olduğunda, bu tür mağduriyetleri kamuoyuna duyurma, kamuoyuyla paylaşma ve insanların bu tür durumlarda bilinçlenmelerini sağlamaktır.

Dolayısıyla, bu perspektiften bakıldığında, medya çalışanlarının hak haberciliği alanını gözardı etmeyerek ve hatta bizzat hak haberciliğine yönelik habercilik

anlayışını geliştirerek haber oluşturmaları; bu alanı dışlamayan, yok saymayan bir zihniyete sahip olmaları gerekmektedir.

Hak haberciliği, çoğu zaman merkezin dışında kalmayı bilinçli bir tercih olarak görmeyi gerektirir. Bu açıdan bakıldığında hak mücadelelerine yönelik olarak yapılan haberciliğin, güç çevrelerinin etki alanında kalınarak yapılan haberciliğe muhalif bir bakış açısı geliştirdiğini söylemek mümkündür.

KAYNAKÇA

Alankuş, Sevda; **Çocuk Odaklı Habercilik**, IPS İletişim Vakfı Yayınları, İstanbul, 2007,

Alankuş, Sevda: “Kadın Hak(lı) Habercilik”, **Radikal 2**, 25 Eylül 2005,

Arsan, D, Esra: “Haber ve Habercilik”, **Gazetecilik ve Habercilik**, Der. Sevda Alankuş, IPS İletişim Vakfı Yayınları, İstanbul, 2003, s.133-147,

Cangöz, İncilay: “Yurttaş Gazeteciliği ve Yerel Basın”, **Gazetecilik ve Habercilik**, Der. Sevda Alankuş, IPS İletişim Vakfı Yayınları, İstanbul, 2003, s.101-118,

Duran, Ragıp: “Dünyada ve Türkiye’de Medya Etiği”, **Medya, Etik ve Hukuk**, Der. Sevda Alankuş, IPS İletişim Vakfı Yayınları, İstanbul, 2003, s.103-125,

Gürkan, Nilgün: “Türkiye’de Gazetecilerin ‘Gözlükleri’/ Medyanın Dönüşemeyen Kodları”, **Medya ve Toplum**, Der. Sevda Alankuş, IPS İletişim Vakfı Yayınları, İstanbul, 2003, s.147-166,

Kaleağası, Bahadır; Akça, Emel; “Habercilikte Yeni Arayışlar ve Hak Haberciliği”, 4 Ekim 2008, (Çevrimiçi: <http://www.siyasaliletisim.org/index.php/dr-bahadr-kaleaas/yrd-doc-dr-emel-akca/455-habercilikte-yeni-araylar-ve-hak-habercilii.html>),

Korkut, Tolga: “Gazeteci ‘Suçlu Çocuk’ Diyemez”, 19 Aralık 2005, BİA Haber Merkezi, (Çevrimiçi: <http://www.bianet.org/2005/12/19/71813.htm>)

Kürkçü, Ertuğrul: “2005 İyi Başlamadı”, 18 Şubat 2005, BİA Haber Merkezi, (Çevrimiçi: <http://www.bianet.org/2005/02/18/54804.htm>)

Kürkçü, Ertuğrul: “Bu Medya Bir Yere Giremez”, 3 Ocak 2005, BİA Haber Merkezi, (Çevrimiçi: <http://www.bianet.org/2005/01/03/51964.htm>)

Kürkçü, Ertuğrul: “Haklar, Avrupalılardan Çok, Muhaliflerin Konusu”, 13 Ağustos 2004, BİA Haber Merkezi, (Çevrimiçi: <http://www.bianet.org/2004/08/14/40730.html>)

Kürkçü, Ertuğrul: "Halkın Haktan Haber Alma Hakkı Ne Olacak?", 17 Ocak 2005, (Çevrimiçi: <http://www.bianet.org/2005/01/18/52689.htm>)

Kürkçü, Ertuğrul: "Mazlumun Hakkı, Hakkın Haberi", 29 Temmuz 2004, Radikal 2, (Çevrimiçi: <http://www.bianet.org/2004/07/29/39756.htm>)

Önderoğlu, Erol: "Habercilerin Çocuk Haklarını Koruma Güvencesi", 5 Aralık 2005, BİA Haber Merkezi, (Çevrimiçi: <http://www.bianet.org/2005/12/05/71110.htm>)

----- "Haklar'da Durum Aynı", y.y, Evrensel Gazetesi, 19 Ocak 2005, (Çevrimiçi: <http://www.evrensel.net/05/01/19/medya.html>)

----- "L'expérience africaine des médias à l'heure de la mondialisation", y.y, 2006, s.1 (Çevrimiçi :<http://www.iijc.info/rp/tzf.htm>)

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi